

РЕШЕНИЕ

№ 8009

гр. София, 23.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 07.12.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **10670** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 85 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), вр. с чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Ф. З., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане], гражданин на И., против решение № 16228/01.11.2022г. на заместник - председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ – МС), с което на основание чл. 75, ал.1, т.2 и т.4 от ЗУБ, е отказано да му се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се твърди, че решението е незаконосъобразно, поради допуснати при постановяването му съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречие с материалния закон. Конкретно сочи, че административният орган не е изпълнил задължението си по чл.75, ал.2 от ЗУБ, във вр. с чл.35 от АПК, като не е изяснил относимата към молбата фактическа обстановка. Твърди се, че не е събрана актуална информация за обстановката в И., че е налице изключително висок риск от тежки нарушения на правата му, тъй като е суфист, критичен към властта журналист и политически активист, поради което преценката на бежанската история не е обективна. Моли съда да отмени решението на заместник-председателя на ДАБ – МС като незаконосъобразно и да върне преписката за разглеждане и произнасяне на административния орган.

Ответникът, заместник-председателят при ДАБ - МС, изпраща административната преписка по издаване на оспореното решение. В съдебно

заседание, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата, излага доводи за законосъобразност на обжалваното решение. Представя актуална справка за ситуацията в Ислямска република И.. Моли съда да отхвърли обжалването.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на жалбата.

Административен съд – [населено място], като взе предвид, че жалбата е подадена в срока по чл.84, ал.3 ЗУБ, от адресат на оспорения отказ, срещу подлежащ на оспорване административен акт, намира същата за допустима.

След като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства и на основание чл. 168, ал. 1, вр. чл. 146 АПК провери изцяло законосъобразността на обжалвания административен акт, съдът намира за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано по молба на жалбоподателя с вх. № РД-09-396 от 18.02.2022г. за предоставяне на международна закрила. Личните данни на кандидата са установени въз основа на представен ирански национален паспорт в оригинал. В молбата Ф. З. посочва, че като журналист в националната телевизия на И. направил филм за войната между И. и И.. Началниците му изрязали кадрите с интервюта на родители на загинали ирански войници и уведомили служителите, които наблюдавали от името на държавата. Срещу жалбоподателя започнало преследване, незабавно го отстранили от работа, дискриминирали го и го лишили от препитание, заради което дошъл в България.

От данните от проведеното на 05.04.2022 г. интервю и служебно събраните от ответника доказателства се установява, че Ф. З. е пристигнал в България в края на май - началото на юни 2021г. легално с паспорт с виза, със самолет през И., Турция. Издали му разрешение за продължително пребиваване за една година и след около 35 дни се върнал в И.. От българското посолство в Т. издали виза на сина му Д. З., с когото след четири месеца се върнали в България, отново легално със самолет. В интервюто жалбоподателят споделя, че е персиец, мюсюлманин – шиит, изповядващ суфизъм. Поради това е имал проблеми с изповядваната от него религия, тъй като властите затворили техните храмове, няколко пъти нахлували на техни събития, за да ги разпръснат. Бил подложен на наблюдение 5 години. Живее в Т.. В И. има сестри, които са омъжени и болен баща. Разведен е от четири години и не поддържа връзка с бившата си съпруга. Има две висши образования - управление на филмовата индустрия и Академия по изящни изкуства.

От 1988г. до 1993г. Ф. З. работел във вестник и две списания. От 1995г. до 2001г. работел в единствената телевизия в И. като директор и продуцент. След като бил извикан от служители на Х. (службите по сигурността), бил отстранен от работа заради вярата си. Шестнадесет години - до 2017г. преподавал фотография и операторска дейност в собствен образователен център. След извършена кражба в офиса му, били откраднати всички камери, апаратура и документи, свързани с дейността му. Жалбоподателят разбрал, че зад този акт стояли иранските тайни служби. Полицията на практика не го разследвала. След този случай останал безработен. Напуснал страната си, заради проблемите, които имал, свързани с религията и участието му в протести в защита правата на филмовите дейци да осъществяват свободно професията си. През последните четири години осъзнал, че не може да развива каквато и да е дейност в родината си, поради което решил да напусне страната. Искал да замине в К., но от канадското посолство в [населено място],

Република Турция, не му издали виза. Виза му била отказана и от нидерландското посолство в И..

Приятелите в тайните служби на И. го посъветвали да напусне страната, тъй като срещу него имало образуванa преписка и рано или късно щели да го задържат. Всяка вечер наблюдавали къщата му, убеден е, че е следен и телефонът му се послушва. Страхува се да не бъде задържан и синът му да остане сам, тъй като той се грижи за него. Искан да живее в България, защото в И. няма бъдеще за него и детето му. Представя снимки на храмовете, които посещава, копие на разрешението за пребиваване в България, разрешително за работа, което не е подновено.

В съдебно заседание жалбоподателят заявява, че и в България протестира срещу режима в И., за което от иранското посолство в С. знаели. Откакто е тук не ги е търсил, но от посолството в [населено място] се свързали с него по телефона по повод изложба, която организирали. Жалбоподателят се съмнява, че това е истинската причина и счита, че искат да отиде в посолството, за да го задържат. Заявява, че иска да живее и работи в България със сина си.

Като част от административната преписка са приложени посочените в решението справки на директора на дирекция "Международна дейност" на ДАБ - МС вх. № МД-374/23.06.2022г. относно актуалното обществено-политическо положение в И. към 23.06.2022г. и правото на свободно движение – влизане и излизане от страната и справка вх. № МД-479/29.07.2022г. относно актуалната обществено-политическа обстановка в И. към 29.07.2022г., нивото на здравеопазване и образование, рискови групи, суфизъм, работата в обществената телевизия и пр., и за процедурите и необходимите документи за издаване на национален паспорт.

С писмо рег. №М-5683/15.03.2022г. директорът на Специализираната дирекция М – ДАНС заявява, че не възразява на иранския гражданин да бъде предоставена закрила в Република България, в случай, че отговаря на условията на ЗУБ за това.

Със становище рег. № УП 20807 от 17.06.2022 г. на интервюиращия орган е предложено на председателя на ДАБ – МС да откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на Ф. 3..

С оспореното в настоящото производство решение № 16228/01.11.2022г. заместник - председателят на ДАБ – МС, на основание чл. 75, ал.1, т.2, вр. с чл.8 и чл.75, ал.1, т.4 вр. чл.9 от ЗУБ, отказва да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на Ф. 3.. Въз основа на събраните в административното производство доказателства, като е съобразил ситуация в страната на произход – И., според представените справки, административният орган е приел за недостоверна представената бежанска история, приел е, че причините за напускане на И. са от личен и икономически характер. Обосновал е извод, че не са изпълнени предпоставките по чл. 8 ЗУБ и чл. 9 ЗУБ и на основание чл. 75, ал. 1, т. 2, вр. чл. 8 и чл. 75, ал. 1, т. 4, вр. чл. 9 ЗУБ е постановил отказ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

От жалбоподателя в хода на административното производство и пред съда са представени писмени доказателства, свързани с работата и дейността на жалбоподателя в И. и протестите му в [населено място] срещу режима в И., сред които и уведомление от Министерството на културата и ислямския морал от 15.10.2022г., с което го уведомяват, че му отнемат преподавателската карта, въз основа на заповед и разпореждане на „Дирекция сигурност“ и призовка от 01.07.2021г. за явяване в Ислямския революционен съд на 02.10.2021г. по подадена жалба срещу него.

Представени са и становища от Фондация Р. относно сина му Д. З., който също е подал молба за предоставяне на международна закрила.

От така приетото за установено, настоящият съдът прави следните правни изводи:

Решението е постановено от компетентен административен орган – заместник-председателя на ДАБ при МС, съгласно чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ и заповед № 03-15/03.05.2022г. на председателя на ДАБ-МС. (л. 20 от делото)

Заповедта е издадена в писмена форма. В нея са изложени фактическите и правни основания за издаването ѝ.

От приетите и неоспорени по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е бил информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод от и на персийски език. Видно от представения протокол от проведено интервю, същото е проведено на заявления от жалбоподателя език, като последният изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения, явил се е адвокат. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ молбата е била разгледана индивидуално, като на жалбоподателя е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Не е налице съществено нарушение на административно-производствените правила, изразяващо се в неспазване на срока по чл.75, ал.1 от ЗУБ, тъй като сроковете за произнасяне от страна на административния орган са инструктивни, като в този смисъл е и постановление № 4 от 22.IX.1976 г. по гр. д. № 3/76 г., на Пленума на ВС.

Не се установява и нарушение на чл. 58, ал. 9 от ЗУБ. От ответника е изискано писмено становище от ДАНС по молбата на жалбоподателя за предоставяне на международна закрила, което в случая е положително.

Независимо от горното, съдът счита, че оспореното решение е издадено при съществено нарушение на административно-производствените правила, довело и до несъответствие с материалния закон.

Причините, които българският законодател урежда като обосноваващи предоставянето на статут на бежанец и на хуманитарен статут, се сочат в чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Наличието и основателността на опасенията, следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за закрила данни, като се отчита произходът на преследването, дали последното води до нарушаване на основни права на човека и закрилата, която може да даде или да се получава от държавата по произход.

В настоящия случай заместник - председателят на ДАБ не е анализирал подробно бежанската история на чужденеца, включително причините да му бъде отнето правото на преподаване, както и причините, поради които е призоваван в Ислямския

революционен съд и какви биха били последствията за него, ако се завърне в страната си на произход, след като не се е явил в съда и е участвал в протести срещу режима в И. в [населено място] през есента на 2022г. От събраните писмени доказателства в т.ч. уведомяването от Министерството на културата и ислямския морал на И. са налице данни, че със „ситуацията“ на жалбоподателя се занимава „Главна дирекция сигурност“, Административният орган не събрал и обсъдил тези доказателства и не е изложил конкретни мотиви, защо, при наличие на тези данни е приел, че за Ф. З. не е налице основателен страх от преследване поради религия, политическо мнение или социална принадлежност по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция; 2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. При преценката за наличието на тези основания, следва да се съобрази задължителното тълкуване на чл. 15, буква "в" от Директива 2004/83/ЕО, дадено в Решение от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 на разширен състав на Съда на Европейските Общности. В него се казва, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи. Конкретизирано е, че съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава-членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Също така, имайки предвид мотивите на решението по дело № С-465/07, въпреки че не е необходимо кандидатът да е персонално застрашен, за да се ползва от защита по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, то в колкото по-голяма степен кандидатът е в състояние да докаже, че е конкретно засегнат, поради фактори свързани със специфичните му лични обстоятелства, толкова по-ниска степен на насилие е необходимо да бъде установена, за да му бъде предоставена субсидиарна закрила и съответно - колкото по-малко той е в състояние да покаже, че лично би бил обект на насилие, толкова по-голяма степен на насилие следва да бъде установена.

Сигурността на държавата по произход търпи непрекъснато развитие и промяна, като всеки решаващ орган или съд следва да отчита ситуацията такава, каквато е към момента на решаване на спора пред него. В този смисъл и доказателствата за действителното положение, от които да се направи извод за сигурността за живота на търсещия убежище, следва да са актуални.

В конкретния случай, за да отхвърли молбата за закрила, решаващият орган се позовава, както на твърденията в интервюто, така и на фактите, които се съдържат в справките за И. решението справки на директора на дирекция "Международна дейност" на ДАБ - МС вх. № МД-374/ 23.06.2022г. относно актуалното обществено-политическо положение в И. към 23.06.2022г. и правото на свободно движение – влизане и излизане от страната и справка вх. № МД-479/29.07.2022г относно актуалната обществено-политическа обстановка в И. към 29.07.2022г., нивото на здравеопазване и образование, рискови групи, суфизъм, работата в обществената телевизия и пр. и за процедурите и необходимите документи за издаване на национален паспорт. На основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека.

В съдебно заседание е представена актуална справка за ситуацията в Ислямска република И. с вх. № МД-803/05.12.2022г. От нея се установява, че на 22 септември 2022г. в Т. започват сблъсъци между иранската полиция и антиправителствените протестиращи. Протестите достигат и до 80 други града. Правозащитна организация съобщава, че най-малко 31 цивилни са били убити. На 8 октомври 2022г. Организацията за правата на човека в И. (IHR, със седалище в О.) съобщава, че най-малко 185 души са убити в резултат на насилствените действия на иранските власти от началото на протестите. Чуждестранните медии посочват, че точният брой на ранените, убитите и арестуваните остава неизвестен, а след среща между президента Е. Р. и представители на силите за сигурност иранското вътрешно министерство обявява, че арестуваните бързо ще бъдат изправени пред съда и ще срещнат сериозни наказания. Съобщава се, че сред арестуваните лица има активисти, представители на медиите, журналисти и адвокати.

На 29 ноември 2022г. в материал на Deutsche Welle се съобщава, че иранските сили за сигурност са убили най-малко 448 души при потушаването на протестите, започнали в средата на септември 2022г. Същевременно иранските власти съобщават за над 300 загинали.

В същата справка е посочено, че иранските власти продължават репресиите срещу мирното несъгласие, извършвайки злоупотреби срещу защитници на правата на човека и дисиденти. Голям брой защитници на правата на човека остават в затворите, а властите продължават да арестуват лица, търсещи отговорност и справедливост. Иранското правителство и негови агенти тормозят и използват злоупотреби срещу издатели, редактори и журналисти за техните

репортажи по въпроси, считани от властта за чувствителни. Най-малко 99 журналисти или граждани-журналисти са лишени от свобода към ноември 2021г., което е значително увеличение спрямо 2020г. Официалните служители рутинно сплашват журналисти да практикуват автоцензура, чрез арести и лишаване от свобода. През юли 2021г. специалният докладчик на ООН за И. изразява „дълбока загриженост“ относно продължаващите атаки към някои категории лица, включително журналисти, медийни работници, писатели и културни работници, заради упражняване на правото им на свобода на изразяване.

Всички тези данни са останали извън предмета на обжалваното решение, което, въпреки че е издадено на 01.11.2022г. не споменава протестите в И., започнали средата на септември 2022г. и получили широк отзвук в целия свят. Обсъдените в решението справки не са актуални и пълни, тъй като от една страна не са отразени протестите, а от друга не е изследвано положението на журналистите и лицата, занимаващи се с филмова дейност. С оглед принципите на доказване в процеса за тези обстоятелства е необходимо да бъдат събрани доказателства, за да се прецени правилно ли са обосновани изводите на административния орган. От датите на съставяне на използваните от административния орган справки е видно, че те не са били актуални. Те са от 23.06.2022 и 29.07.2022г., докато произнасянето по молбата е на 01.11.2022г. Предвид общественно-политическата ситуация в И. през последните месеци, както и спецификата на държавата, преценката на актуалната по време обстановка е от съществено значение за обосноваването на административния акт във връзка с извода за наличието или не на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на лице, което изповядва суфизъм, активно протестира срещу режима и има данни да е под наблюдението на службите за сигурност в страната, включително е призован пред Ислямския революционен съд.

По изложените съображения отказът на административния орган за предоставяне на закрила е постановен при съществено нарушение на задължението по общото правило по чл. 35 АПК да изясни фактите и обстоятелствата от значение за случая, както и на специалната разпоредба по чл. 75, ал. 2 ЗУБ да прецени всички относими факти, свързани с държавата по произход. По изложените съображения издаденият административен акт е незаконосъобразен, което налага неговата отмяна и връщане на преписката за ново произнасяне от административния орган съгласно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение. При произнасяне по молбата за международна закрила следва да се преценят всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя и с държавата му по произход към момента на постановяване на новото решение.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК,
Административен съд София-град, I отделение, L. състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Ф. З., гражданин на Ислямска република И.,
решение № 16228/ 01.11.2022г. на заместник - председателя на
Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет.

ИЗПРАЩА делото като преписка на заместник - председателя на
Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет за ново
произнасяне, съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящето
решение.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния
административен съд в 14 - дневен срок от връчване на преписи на
страните.

СЪДИЯ: